

Intézményi bántalmazás

Sérül-e az emberi méltóság a
bentlakásos szociális és
egészségügyi intézményekben?

Egy eset 2021-ből:

„Az ápolók köntösének övével rögzítették az idős ápoltat az otthonban, aki megfulladt”

Bár ez teljesen szabálytalan volt - általános gyakorlattá vált az otthonban a sértett ellátása során...

<https://www.infodombovar.hu/hirek/olvas/az-apolok-kontosenek-ovevel-rogzitettek-az-idos-apoltat-az-otthonba-aki-megfulladt-2023-08-23-093058>

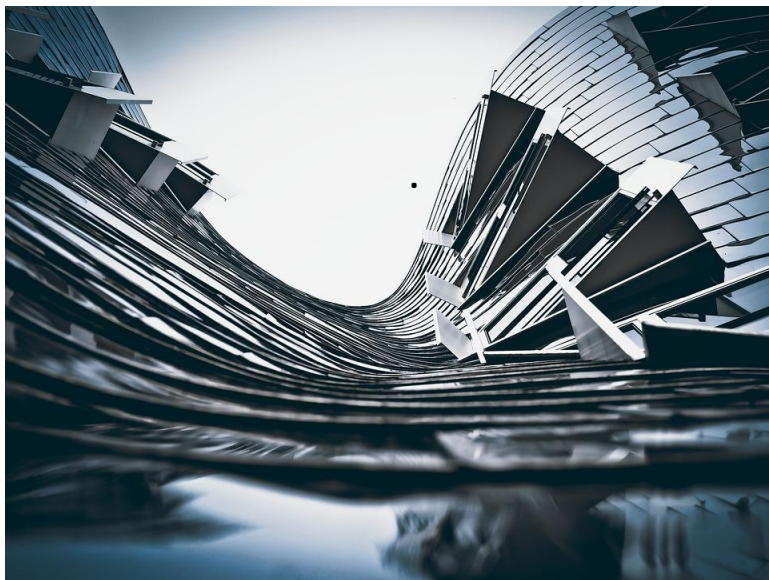
**A bántalmazás:
„nagy dráma”
vagy mindennapi
eset?**



Az ügyészség a négy
terhelt ellen **halált
okozó, foglalkozás
körében elkövetett
gondatlan
veszélyeztetés
miatt emelt vádat,**
a bűncselekmény
büntetési tétele egy
évtől öt évig terjedő
szabadságvesztés

- **A bántalmazás esetei nagyrészt rejtve maradnak**, mivel a sértett leggyakrabban függő helyzetben levő, gondozásban, ápolásban részesülő személy, aki korlátozottan képes önmaga képviselőjére, és **nem akar vagy nem tud fellépni a bántalmazóval szemben.**

Miért „derült ki”?
Mert haláleset történt?



Intézményi
bántalmazás akkor
valósul meg, ha az
idős ember
méltóságát olyan
bizalmi személy
sérti meg, akitől az
idős ember csak
pozitív
cselekedeteket
várhat, pl.
egészségügyi vagy
szociális intézményi
dolgozó.

Jogrendszerben

- az Egyesült Államok függetlenségi nyilatkozatában
- Francia forradalom: Emberi és polgári jogok nyilatkozata
- A 20. századi fontos mérföldkő volt, ENSZ 1948-ban a modern polgári államok normájaként megfogalmazta az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát.
- Az Európai Unió alapjogi chartája kísérelte meg az emberi méltóságon alapuló jogok összegzését 2000-ben. Az alapjogi charta része lett a **Lisszaboni szerződésnek, így annak 2009. december 1-jei hatálybalépésével része az EU jogának, akár bíróságok előtt is lehet rá hivatkozni.**

Az emberi
méltóságot a
bibliai értelmezés
az „Isten
képmásúság”-ból
eredezteteti



Bántalmazás
ismert formái:
**Nyílt agresszió,
fizikai vagy
verbális erőszak,
szexuális erőszak,
szabálytalan,
indokolatlan
korlátozás**

Az egészségügyi ellátás során a beteg emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.

Emberi méltóságunk komplexitását - többek között - a személyhez fűződő jogaink alkotják, tehát alapjogaink:

- önazonossághoz való jog,
- önrendelkezéshez való jog,
- cselekvési szabadság,
- magánszféra védelme
- szociális biztonsághoz való jog.

**1997. évi CLIV.
törvény az
egészségügyről II.
fejezet 10§ (1) Az
emberi
méltósághoz való
jog**

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700154.tv>

Az önzonossághoz való jog



Ciccolina
a
sebészeten.

Nénik, bácsik,
és a Bolyongó az
idősek otthonában.

Minél nagyobb jelentőségű a beavatkozás, műtét, annál biztosabban érvényesülnek ezek a jogok.

Mindennapi ügyekben azonban kevésbé:

- Háziorvosi rendelő
- Vérvételi kisablak
- Rendelés a folyosón

- „Volt tegnap széklete, x bácsi?”

**Az
önrendelkezési
jog**

Tájékoztatás

Titoktartás

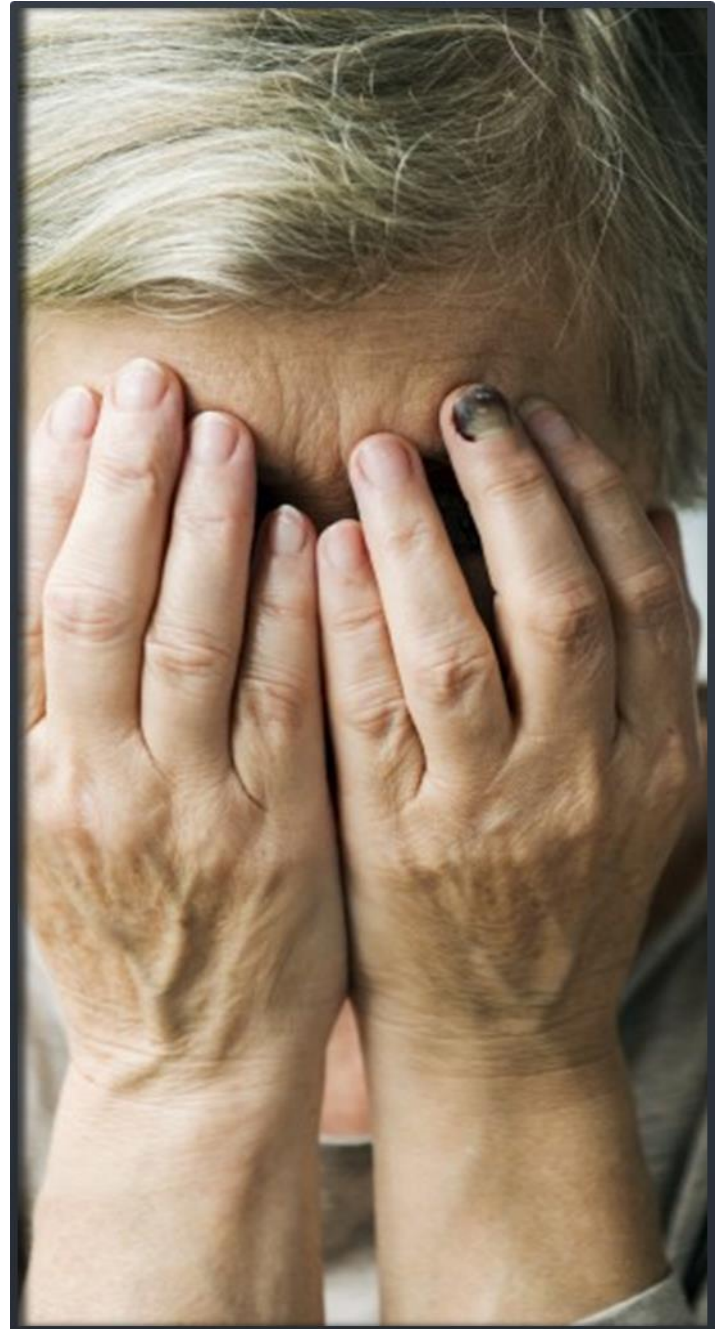
**A magánszféra
védelme**

Abuzív túlgondozás:

- Indokolatlan pelenkázás
- Altatók, nyugtatók rutinszerű alkalmazása

Elhanyagolás:

- Itatás elhanyagolása, dehidratáció
- Infúzióra kötött beteg magára hagyása
- Kiközösítés
- A kommunikáció megtagadása



A lakóterek és közösségi helyiségek használata:

Kint vagy bent?

Fókuszban az étkezés

„Méltósággal ebédelni”

Ami már megoldódott:
Sózzunk vagy ne
sózzunk?

Sorban állás az ebédlő
előtt.

Fontos mindent
megenni?



Megettük a reggelit?

A patronáló stílus:

-A tehetetlenség,
tájékozatlanság
feltételezése

- Lassú, hangsúlyos
beszéd

- Egyszerűsített nyelvtan

- Eltúlzottan érzelmes
kifejezések (édesem,
szívem, drágám, stb.)





**Köszönöm a
figyelmet!**

Szabó Judit Ágnes
Újbudai Szociális
Szolgálat